2022

bellaire
Fundació

Fundació Bellaire

La intervenció terapèutica altament especialitzada

Índex

PRESENTACIÓ

BREU DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA
- L'Educació Terapèutica

L'ACTIVITAT EDUCATIVA I TERAPÈUTICA DURANT L'ANY 2022
- Àmbit territorial d'intervenció
- Perfil dels usuaris
- Descripció de l'activitat

COORDINACIÓ AMB LA XARXA DE SALUT MENTAL I ALTRES XARXES

ACTIVITATS DE FORMACIÓ
- Formació interna de l'equip
- Centre Formador

INVESTIGACIÓ I RECERCA

EL 2022 DESTAQUEM...

ANÀLISI ECONÒMICA I RECURSOS FÍSICS
- Compte de resultats de la Fundació
- Recursos físics amb els que es presta el recurs assistencial

Presentació

El títol d'aquesta memòria és un convit a reflexionar sobre la inclusió educativa de les persones amb TEA, però especialment d'aquelles que necessiten una alta intensitat de suports i gran comorbiditat com és el cas dels infants i joves que atenem a Bellaire. En aquest sentit, tot i lloar a tot el col·lectiu de mestres per l'esforç que fan per transformar l'escola ordinària en un entorn realment inclusiu, pensem que la inclusió educativa, en alguns casos, no és suficient i es requereixen serveis especialitzats.

Des de Bellaire se'ns fa molt difícil imaginar qualsevol dels nostres infants o joves a les escoles ordinàries, fins i tot en aquelles que estan més preparades per acollir-los. Estem convençuts que una gran part d'infants podran gaudir-ne. Però n'hi ha d'altres que la simple exposició a massa estímuls els pot comportar un patiment massa elevat. Pensem en aquells casos en els que tot el món de les percepcions sensorials és tan important, o en els que les dificultats de comunicació i de comprensió de l'entorn, per posar algun exemple, els resulta excessivament estressant i se'ls hi fa quasi impossible autoregular-se.

És en aquests casos en els que centres específics com Bellaire som tan necessaris. La nostra intervenció, altament especialitzada i terapèutica, en un "autism friendly environment" és imprescindible per poder treballar totes les àrees del desenvolupament que estan afectades, preservant i atenent totes i cadascuna de les necessitats de la persona.

Aquesta memòria és un breu recull de les característiques de Bellaire així com de l'activitat que s'ha dut a terme durant l'any 2022. En aquest document hi trobareu tant el nostre programa com els objectius generals i específics duts a terme en aquest període, tant a nivell intern de la institució com a nivell comunitari. La metodologia específica, la formació i la coordinació amb la xarxa de salut mental són altres aspectes que descriurem a continuació. No podem oblidar la gran necessitat d'atenció i orientació a les famílies. Per tal de poder generalitzar els aprenentatges i avenços terapèutics que els nostres infants i joves fan al centre, i incorporar-los així a casa i en el seu dia a dia en societat, fent que siguin funcionals, vam crear una Unitat de Suport Familiar (USF). Durant el 2022 aquesta USF s'ha anat consolidant i esperem que en el futur esdevingui un element més que defineixi la nostra institució.

Vull remarcar la importància de l'equip en l'èxit de la nostra intervenció. Per fer-la possible és imprescindible tenir un equip molt ben format i altament cohesionat. Aquest és el punt fort de Bellaire. Les persones que fan possible que, dia a dia, els nostres infants i joves es sentin compresos i, gràcies a la seva professionalitat i tracte humà i càlid, puguin viure amb més qualitat de vida, adquirir noves habilitats i aprenentatges, i integrar-se millor a la societat. Aquesta és una memòria col·lectiva, en la que hi participa tot l'equip del centre, perquè és el conjunt de totes les persones que hi treballem els qui fem de Bellaire la institució que és a dia d'avui.

Olga Gisbert Reig
Psicòloga Clínica
Directora

La Fundació

La Fundació Bellaire té els seus orígens el 1977, quan l'associació de professionals GEPI va inaugurar el Centre Terapèutic Bellaire. El 2009, amb la col·laboració de la Fundació Collserola, l'associació es va constituir en Fundació Bellaire, amb un patronat mixt.

És una entitat sense afany de lucre i d'iniciativa social que té com a finalitat l'atenció i investigació en el camp de l'autisme. Promou programes i serveis per a l'estudi i la recerca, així com l'educació i tractament terapèutic dels infants i adolescents diagnosticats de TEA. Dóna suport i atenció especialitzada a les famílies que conviuen amb les disfuncions que aquests trastorns provoquen i treballa per a la integració i la sensibilització social. Participa en programes de sensibilització i formació per a professionals del món de la salut i l'educació.

Organització

Patronat

Presidència
Esther Trepat i de Ancos

Vicepresidència
Joaquim Vidal i Gispert

Vocals
M. Antònia Ferrer i Dalmau
Marta Osatre i Salvany

Secretaria
Sebastià Expósito i Prat

Organització

Direcció
Olga Gisbert i Reig

Sotsdirecció
Lluís Valero i Cladera

Coord. Pedagògica
Bàrbara Vives i Saura

Gestió
Lídia Sunyer i Casajoana

Ideari i valors

Centre de Salut Mental Infanto-juvenil

Centre Terapèutic Específic que entén l'abordatge del TEA com un procés integral de la persona

Psicologia Clínica, Teràpia ocupacional i Pedagogia

L'abordatge del TEA ha de ser interdisciplinari

Respecte

Consideració i respecte per a cada persona i condició, pel seu ritme i evolució, i la voluntat de donar respostes a les seves necessitats

Laïcitat

Escola laica i respectuosa amb totes les religions, creences i formes de pensar

Comunicació

El català com a llengua vehicular i l'ús dels sistemes augmentatius i alternatius quan sigui necesari

Inclusió

Promoure la inclusió integral (social, educativa y professional) de les persones amb autisme

Valors democràtics

La diversitat cultural, personal, social i ètnica és un fet enriquidor i no discriminatori

Breu descripció del programa

El centre de dia Bellaire és un servei de la Fundació Bellaire que dóna resposta a les necessitats globals de persones amb TEA de 6 a 21 anys amb alta comorbiditat, que no poden ser atesos a escoles ordinàries ni d'educació especial, i que necessiten una intervenció especialitzada i de caire més terapèutic que no pas educatiu. Es tracta del 5% d'infants i adolescents que necessiten més intensitat de suports. Analitzem amb detall el perfil dels usuaris en l'apartat de "Població diana atesa"

L'autisme és un trastorn que té un origen neurobiològic degut a una combinació de factors genètics i no genètics que interaccionen entre ells. Donat que afecta a totes les àrees del desenvolupament de la persona, cal abordar-lo des d'un punt de vista psico-bio-social. Requereix metodologies cognitives-conductuals en la intervenció, així com l'anàlisi de la identitat i característiques pròpies de cada subjecte, prioritzant sempre el benestar de la persona que té aquesta condició i la seva família.

En els darrers anys Bellaire ha sumat a la seva experiència i al seu coneixement profund sobre els Trastorns de l'Espectre Autista tot allò que ha demostrat evidència científica, tant en el diagnòstic com en la intervenció clínica i educativa de l'autisme.

A partir d'aquesta premissa, el treball amb els usuaris parteix d'un **programa funcional d'activitats** que persegueix la recuperació, millora i manteniment de l'autonomia personal, aconseguida a partir de l'autoregulació de la conducta, i de tots aquells aspectes que hagin quedat afectats pel trastorn.

A Bellaire cada infant té un **expedient individualitzat** on es recullen aspectes rellevants de la seva història clínica amb els antecedents psico-patològics personals i familiars, amb informació cronològica sobre l'evolució psicològica, neurològica i psiquiàtrica de l'infant, així com el seu desenvolupament global i acadèmic. L'expedient contempla també l'orientació diagnòstica, tant la que han fet altres serveis de la xarxa de Salut Mental, com nosaltres mateixos a partir de les observacions o proves d'avaluació clínica. El seguiment del pla terapèutic, així com l'evolució de cada cas, va a càrrec de l'equip clínic.

El tractament de les dades es regeix per la Llei Orgànica de Protecció de Dades de caràcter personal i per aquest motiu hi ha informació que no es pot publicar en aquesta memòria.

L'equip de professionals de Bellaire, que detallarem més endavant, és un equip multidisciplinari integrat per psicòlegs clínics, psicòlegs sanitaris, mestres d'educació especial, psicopedagogs, logopedes, terapeutes ocupacionals... Tots els professionals són titulats i acrediten una àmplia formació i experiència.

La Fundació Bellaire, a part de ser Centre de Salut Mental Infanto-juvenil, és també una Escola d'Educació Especial concertada amb el Departament d'Educació des del curs 1983-84. Es tracta d'un centre molt singular per l'especificitat dels trastorns que tracta i per la doble vessant, educativa i terapèutica.

Entenem la nostra institució com una Institució Terapèutica on tots els espais, persones i activitats estan preparats per acollir l'infant i el jove amb autisme. La suma o intervenció conjunta de psicòlegs i mestres treballant junts alhora fan possible una harmonia entre psicologia i pedagogia, és l'eix vertebrador de la intervenció, i el nostre tret diferencial més important.

L'atenció que es dóna als nostres usuaris i a les seves famílies es contempla des d'un marc terapèutic global i es dissenya a mida segons les necessitats individuals de cada persona atesa. L'horari d'atenció és de 9.15 a 16.15 de dilluns a divendres.

La intervenció s'estructura a partir de grups d'entre 3 a 7 persones ateses, que en moments del dia es poden desdoblar. Els grups s'organitzen en funció d'un seguit de criteris com són l'edat, nivell cognitiu, de comunicació i adaptació, habilitats personals i intensitat de suports que necessita. En base a aquests criteris, buscant un grup el més homogeni possible, es proposa una programació d'activitats de grup dins la qual hi és contemplada cada individualitat.

Les activitats es poden donar tant en el seu format més acadèmic com també en forma de tallers (comunicació, habilitats socials, psicomotricitat, joc simbòlic,...). Per a dur a terme aquestes activitats és imprescindible l'adaptació i creació de material de suport personalitzat, suports visuals i material específic per a cada persona.

La intervenció terapèutica, ja sigui individual, en dinàmica de grup o amb grup familiar, és un altre servei important de la nostra institució.

La intervenció educativa i terapèutica dissenyada per a cadascun dels nostres usuaris, de manera totalment personalitzada, està sempre assessorada i supervisada, regularment, pel personal clínic i psicopedagògic de la institució.

És també molt necessari organitzar i atendre amb molta cura als nostres usuaris durant el temps de menjador, donat l'alt percentatge de trastorn de la conducta alimentària associada al TEA. Aquest és un espai-temps de tasca terapèutica igual que el de lleure, ja que és quan més fàcilment poden aparèixer alteracions de la conducta, i quan l'esforç que han de fer les persones ateses és màxim pel canvi d'estructura, espai i tipus d'activitat. Per aquest motiu l'equip terapèutic es divideix per donar atenció directa, també, en aquesta franja horària, amb el suport de personal a temps parcial.

L'Educació Terapèutica

L'Educació terapèutica és el model que defineix millor la nostra intervenció: l'harmonia entre els aspectes terapèutics i els educatius són l'eix vertebrador que fan possible la teràpia educativa i ens permet no dissociar els aspectes psicològics i emocionals de la persona, dels aprenentatges funcionals.

Aquesta mirada terapèutica ajuda a definir acuradament la idiosincràsia de cada persona amb autisme, allò que li és propi, únic, que el defineix com a persona i que configura la seva identitat més enllà del trastorn que pateix. Aquesta anàlisi permet entendre quins són els seus punts forts i quines les seves necessitats. Què li agrada i què no, en què mostra interès i té qualitats i què li és especialment dificultós per saber quins tipus i nivells de suport requerirà. A partir d'aquest coneixement profund de la persona i les seves característiques personals es dissenya un projecte individual, una mena de full de ruta o de "projecte de vida".

Sovint es fa difícil dibuixar una línia clara entre les dues disciplines - psicologia i pedagogia - perquè tot allò que es proposa al nen/a com a pedagògic és perquè prèviament sabem que també és terapèutic i a l'inrevés. L'objectiu és el de promoure al màxim l'autoregulació per aconseguir el seu benestar, autonomia, educació i adaptació al món social.

La intervenció directa amb els usuaris dels psicòlegs sanitaris i clinics, treballant plegats amb mestres i educadors és la que s'ha demostrat més eficaç. Ens permet donar resposta immediata a un gran ventall de necessitats, com és el cas de les conductes disruptives, l'alt grau d'ansietat, la manca d'habilitats socials, la rigidesa cognitiva o les dificultats en l'aprenentatge derivades del propi TEA.

L'eix bàsic a la institució, a part del seu programa individualitzat, és la relació que estableix l'infant o jove amb els seus referents adults més immediats (mestre/a, educador/a, psicòleg/a...). Aquest petit equip és qui està en relació directa amb ell, qui defineix i organitza els suports necessaris i qui aplica els protocols.

Els grups multinivell

Marc Sànchez
Mestre d'Ed. Especial

ARTICLE

L'activitat educativa i terapèutica durant l'any 2022

Àmbit territorial d'intervenció

Bellaire és l'**únic centre específic** en Trastorns de l'Espectre de l'Autisme al Vallès Occidental

Vallès Occidental

Perfil dels usuaris

Diagnòstic

Tot els infants i joves atesos tenen trastorns associats al de TEA. La comorbiditat es correspon, principalment, amb Discapacitat Intel·lectual moderada o severa, però també TDAH, Trastorn de Conducta, ansietat i depressió.

Sexe

El 80% dels infants són nois. Amb molt poques variacions, aquesta tendència es manté al llarg de la història de la institució i confirma la major prevalença dels TEA en el sexe masculí per sobre del femení.

Edat

En els darrers anys, les noves incorporacions al centre han sigut d' infants d'entre 7 a 9 anys, quan la pròpia escola ordinària detecta que els seus alumnes necessiten un nivell de suport superior al que poden donar a les SIEI, o quan les escoles d'educació especial valoren que necessiten una atenció més terapèutica.

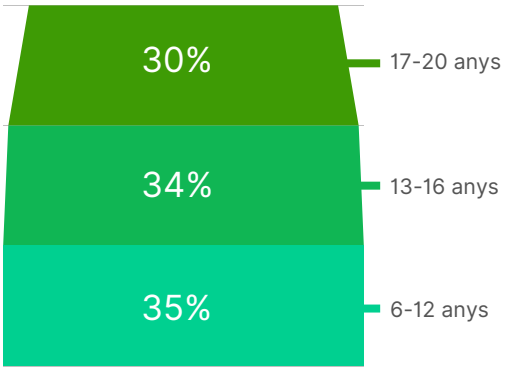

Grau de Discapacitat

La gran comorbiditat que presenten els nostres usuaris fa que requereixin de molts suports i adaptacions.

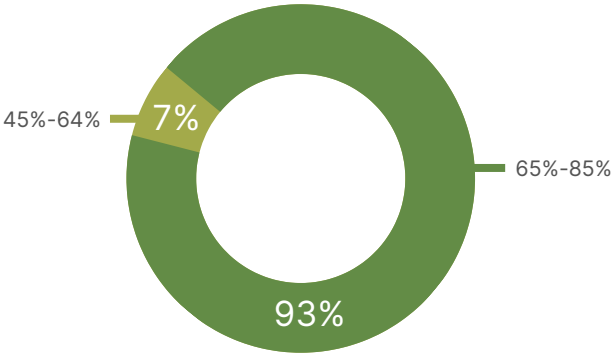

Descripció de l'activitat

Donat que Bellaire atén una població diana fixe, amb un tipus de trastorn crònic que requereix una tasca rehabilitadora amb la més alta intensitat de suports, ha creat un programa d'intervenció propi partint de les **àrees d'intervenció específiques** que compensen els dèficits en les àrees del desenvolupament que estan més afectades pel TEA. Actualment, ja hi ha evidència científica sobre els efectes positius d'aquesta intervenció específica sobre el desenvolupament dels infants amb TEA (Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques, 2010).

La programació és específica per a cada persona amb TEA i per a cada grup terapèutic. Els **Plans Individualitzats** recullen els acords amb les famílies que fan referència a les actuacions, mesures i tipus i intensitat de suports que es requereixen per donar una resposta adequada a les necessitats de cada alumne.

1.400 hores
d'activitats rehabilitadores

450 hores
d'atenció a les famílies

200 coordinacions
amb les diferents xarxes

Àrees d'intervenció específiques per a infants i joves amb TEA

HABILITATS SOCIALS, COMUNICACIÓ I LLENGUATGE

En l'àrea de Comunicació i Llenguatge desenvolupem habilitats d'interacció social i estratègies comunicatives funcionals. L'eina que ens permet aquesta intervenció són els diferents SAAC (Sistemes Augmentatius i Alternatius de la comunicació).

En l'àrea d'Habilitats Socials, degut a les dificultats en interacció social i reciprocitat socioemocional, els nostres alumnes requereixen d'estratègies per aprendre a desenvolupar un pensament social.

Per a incidir en aquestes àrees apliquem estratègies psicopedagògiques que ens permeten treballar les habilitats d'atenció conjunta; les capacitats intersubjectives i mentalistes; la consciència, expressió i gestió de les emocions; la participació en la vida en comunitat tant dins com fora del centre i el treball de la relació social i el joc social.

AsTeRICS Grid

Aina Campi
Psicòloga General Sanitària

ARTICLE

AUTONOMIA

Tots els usuaris presenten importants dificultats en les funcions executives. Aquestes son habilitats cognitives que es posen en pràctica per a dur a terme activitats de manera autònoma. La intervenció específica explícita i estructurada pretén que els infants arribin a un desenvolupament el més ajustat possible amb l'entorn, essent capaços de comprendre aspectes com: el pas del temps, l'orientació, el treball de les habilitats adaptatives...

Quan arriben als 16 anys s'incorpora un pla d'intervenció més exhaustiu de Preparació per a la vida adulta, que persegueix l'objectiu principal d'incrementar les habilitats adaptatives d'acord als contextos on participarà el jove en el futur i en la seva vida adulta. Es tracta, doncs, d'ajudar a l'alumne a desenvolupar, de manera més intensiva, habilitats ocupacionals, habilitats de la vida quotidiana i habilitats per a la participació en la família i la comunitat des d'una òptica de persona adulta.

Sortides d'autonomia

Anna Sanz
Mestra d'EE
i Psicòloga

ARTICLE

APRENENTATGE FUNCIONAL I GENERALITZACIÓ

Una de les màximes dificultats de les persones amb TEA és la d'aconseguir que allò que aprenen sigui realment funcional, útil per a la seva vida quotidiana. La nostra tasca és proposar i reforçar aprenentatges útils i aconseguir que allò que aprenen en un context, per exemple a l'escola, ho puguin exportar a d'altres contextos (família, relació amb l'entorn...) doncs sabem que això representa una de les seves limitacions més importants.

Aquesta generalització de l'aprenentatge és bàsica i imprescindible per millorar el seu desenvolupament, autonomia i integració familiar i social.

Generalitzant aprenentatges funcionals

Jordi Bataller
Mestre d'Ed. Especial

ARTICLE

FLEXIBILITAT I CONDUCTA

Els objectius que es treballen dins aquesta àrea són tots aquells relacionats amb potenciar **l'autodeterminació** i **l'autoregulació** tant de la conducta com en l'aprenentatge.

És important oferir estratègies i oportunitats per tal que puguin controlar els impulsos i les emocions, fent-los més tolerants a la frustració. Aquestes cal treballar-les de manera sistemàtica i estructurada, des d'un nivell molt inicial i fins on l'edat, el moment evolutiu i les característiques personals de cada infant o jove ho permeti.

Les dificultats en flexibilitat i, especialment en conducta, interfereixen directament en totes les altres àrees del desenvolupament personal, com ara en els aprenentatges, l'autonomia, les relacions socials...

Per a treballar la flexibilitat i la conducta fem ús d'estratègies i programes específics que han demostrat evidència científica.

El control d'ambient

Júlia Subirà
Mestra d'Ed. Especial

ARTICLE

Aula Teacch

Estratègies de regulació

Maria Tomàs
Mestra d'Ed. Especial

ARTICLE

JOC, OCI I LLEURE

Els temps d'oci solen ser moments delicats que necessiten la nostra intervenció ja que, en general, els infants amb TEA no saben gestionar sols. Cal donar suports per aprendre a compartir els jocs amb els altres o fer-ho d'una manera funcional.

Per aquest motiu, els espais d'oci són espais estructurats on els professionals aporten propostes i inciten a l'exploració del joc. Valorem els moments d'oci com una oportunitat idònia per estimular l'aparició de conductes interactives i ajudar a ampliar interessos.

Aprendre habilitats de joc cooperatiu

Marisol Juhé
Mestra d'Ed. Especial

Bàrbara Vives
Psicopedagoga i Mestra d'EE

ARTICLE

ESTIMULACIÓ SENSORIAL

A Bellaire disposem d'una sala multisensorial que permet tenir el control dels estímuls visuals, auditius, vestibulars, tàctils i/o olfactius, i treballar uns objectius personalitzats en cada cas.

Aquests, treballats a la sala o fora d'ella, poden anar des de la reducció dels nivells d'ansietat a la consciència corporal, l'estimulació o la integració senso

FAMÍLIA

El treball, el suport i l'acompanyament a les famílies durant totes les etapes del desenvolupament és un dels eixos vertebradors de la nostra intervenció. El treball amb elles és fonamental per a què la intervenció personalitzada que dissenyem pugui tenir èxit.

Establir una línia de treball conjunt i facilitar la generalització dels aprenentatges fets a l'entorn familiar és imprescindible. Treballem per traspassar estratègies, metodologies i suports a les famílies per a què els nostres usuaris, a l'entorn familiar, siguin més autònoms, amb més regulació emocional i tinguin més qualitat de vida.

Metodologies d'intervenció específiques en TEA

Bellaire incorpora totes aquelles pràctiques basades en l'evidència, provinents de línies de treball cognitiu-conductuals. L'equip fa formació interna continuada i rep assessorament per mantenir-se permanentment actualitzat.

Mètode TEACCH

(Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children) *Schopler, E (Universitat de Carolina del Nord)

PECS

(Picture Exchange Communication System) *Andy Bondy and cols.-Pyramid Educational Consultants

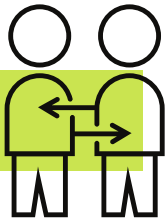

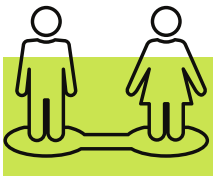

Tallers d'habilitats socials

Habilitats del maneig de les emocions i habilitats comunicatives

Enfoc Piramidal

*Andy Bondy and cols.-Pyramid Educational Consultants

Suport Conductual Positiu

Suports visuals: les agendes

Laura Jiménez
Mestra d'Educació Especial
i Logopeda

ARTICLE

Protocols d'intervenció i seguiment

Protocol d'intervenció en conducta alimentària

Una bona part dels infants, en arribar a Bellaire, presenten alteracions de la conducta alimentària. Sovint ens trobem amb que o bé són massa selectius i tenen una ingesta molt poc variada d'aliments o bé al contrari, hi ha una gran voracitat i falta de límit en aquesta ingesta.

També veiem casos de pica, en els que poden ingerir qualsevol cosa, fins i tot no comestible. Per tant, la nostra intervenció un cop observat el problema és dissenyar un protocol personalitzat d'intervenció per treballar aquests tipus de conductes i intentar revertir-les el més aviat possible, ja sigui amb programes de dessensibilització en els casos d'ingesta massa selectiva o amb SCP en els casos de falta de límit.

Protocol en educació afectivo-sexual

A mesura que els nostres usuaris transiten per les diferents etapes vitals (infantesa-adolescència-joventut) van tenint necessitats diferents en l'àrea afectiva i sexual. Cal sempre revisar i unificar criteris d'actuació (entre professionals i amb les famílies) per abordar determinades conductes inapropiades.

Des de fa anys tenim un protocol en educació afectivo-sexual individualitzat, consensuat amb la família de cada un dels usuaris.

Restriccions alimentàries: anàlisi de casos

Marta Lindes
Logopeda i Mestra d'EE

ARTICLE

Protocol en cas de conductes agressives i/o desafiants

Donat el perfil de les persones amb TEA que atenem, en ocasions pot ser necessari atendre conductes que poden provocar autolesions o lesions de caràcter greu. L'objectiu és establir un marc d'actuació concret a través d'un registre i anàlisi funcional de la conducta, determinar els objectius a treballar i delimitar les tècniques i procediments que s'aplicaran.

Es posa l'èmfasi en la prevenció d'aquest tipus de conductes i en minimitzar-ne l'aparició el màxim possible. Es consensuen les intervencions amb la família.

Protocol d'intervenció en entorns sanitaris

Els nostres usuaris, com qualsevol altre nen i adolescent, requereix i requerirà de seguiments mèdics periòdics i/o intervencions específiques al llarg del seu cicle vital. L'accés de les persones amb TEA a l'àmbit sanitari és menys freqüent i de menor qualitat que amb persones sense aquesta condició, tot i que moltes vegades requereixen de més seguiment. Això pot ser degut a diferents factors tals com que sovint no saben detectar i/o expressar de manera funcional i adequada el dolor; és present una hiper/hipo-reactivitat sensorial; presenten altres trastorns comòrbids; existeixen dificultats per comprendre què passarà, entre molts d'altres. Els procediments mèdics poden ser viscuts, moltes vegades, com a invasius i agressius i cal ajudar-los a acostar-s'hi, de manera progressiva, per tolerar millor les intervencions mèdiques que són tan necessàries.

L'objectiu d'aquest protocol, per tant, és el de donar una resposta a aquesta necessitat que tenen els nostres usuaris de manera estructurada y planificada.

Taller d'entorns sanitaris

Mercè Cunill
Psicopedagoga i Educadora Social

ARTICLE

Anàlisi i avaluació quantificada de l'evolució dels alumnes amb TEA

Per a elaborar el Pla Terapèutic Individualitzat i per a poder avaluar de manera quantificada l'evolució dels nostres usuaris, ens servim de diferents instruments estandarditzats d'avaluació i diagnosi. Utilitzem l'Escala d'observació per al diagnòstic de l'autisme (ADOS-2) així com també escales d'intel·ligència com el WISC, WAIS o WNV (Weschler no verbal). Hem continuat la tasca d'avaluació amb l'aplicació i revisió del test Idea, ja que obtenim dades descriptives al llarg dels anys i podem establir una comparativa més longitudinal. L'any 2018 vam introduir el test SCQ: Qüestionari de comunicació social, del qual continuem recollint-ne les dades per a poder mostrar uns resultats al llarg del temps.

Durant el 2020 vam incorporar l'Escala KidsLife-Tea: Avaluació de la qualitat de vida de nens i adolescents amb trastorn de l'espectre de l'autisme i discapacitat intel·lectual. Aquesta escala, adaptada i de publicació recent, basada en l'Escala KidsLife per a persones amb discapacitat intel·lectual, permet identificar el perfil de qualitat de vida de la persona en base a diferents dimensions: la inclusió social, l'autodeterminació, el benestar emocional, el benestar físic, el benestar material, els drets, el desenvolupament personal i les relacions interpersonals. L'especificitat de la prova respecte els perfil dels nostres usuaris ens proporciona informació molt aproximada i ajustada, tant per avaluar l'estat actual i la seva evolució en el temps, com per a orientar i planificar plans individuals personalitzats per a millorar la seva qualitat de vida. Caldrà seguir fent avaluacions d'aquests indicadors al llarg dels propers anys per a poder-ne avaluar l'evolució i extreure'n mes conclusions.

La quantificació de les evolucions en dades ens aporta una altra visió, més objectiva, de les manifestacions del trastorn, de la seva evolució i també d'aspectes com el rendiment i nivell cognitiu. Això ens ajuda a perfilar i adequar millor la nostra intervenció.

La supervisió clínica i l'assessorament

La supervisió, l'assessorament i la coordinació és una eina que aporta nous coneixements, dóna suport als professionals perquè puguin mantenir una actitud positiva davant l'infant i aporta una funció integradora dels membres de l'equip. És important que l'equip sigui ajudat en la seva comprensió, i que els dubtes i preocupacions que es deriven de la feina siguin ateses i alleujades

- La supervisió i l'assessorament
- Sessions clíniques
- Reunions de recursos compartits
- Reunions d'avaluació i seguiment
- Altres reunions d'equip

Coordinació amb la xarxa de salut mental i altres xarxes

Activitats de formació

La formació és una eina i un requisit imprescindible que la institució ofereix a tot l'equip cada any, sense excepció. Per tant, al llarg de l'any es proposen una formacions concretes a les que hi assisteix tot l'equip. Tota formació específica inclou una actualització teòrica, una part més didàctica d'intervenció, i una part que inclou materials de suport, sempre amb el transfons de l'anàlisi clínic i l'estudi de casos. Més enllà de la formació interna general, una part notable dels professionals de Bellaire han fet, o estan cursant actualment, màsters i postgraus específics en autisme. Aquesta és una dada rellevant que mostra l'alta especialització de l'equip que composa el centre.

La formació interna de l'equip

Màsters i Postgraus

Postgrau d'especialització en AUTISME: DIAGNÒSTIC I INTERVENCIÓ. Universitat de Barcelona. **30 ECTS**

Postgrau MALALTIA MENTAL I ALTERACIONS DE LA CONDUCTA EN PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL. Universitat de Vic. **30 ECTS**

Màster en TRASTORNS DE LA COMUNICACIÓ I EL LLENGUATGE. Universitat Autònoma de Barcelona. **60 ECTS**

Cursos, jornades i tallers

- *Comunicació augmentativa i alternativa*. Universitat de Castilla-La Mancha
- *Alteracions de conducta i SCP en el TEA*. Educatio. 8hores.
- *TEA a lo largo de la vida*. Fundación Adana. 5 hores.
- *Curs d'Especialització: Aprenentatge de la lectura i les seves dificultats*. UOC. 2021-2022
- *Coeducació i igualtat de gènere en els centres educatius*. Som Docents. 30 hores.
- *Autisme i Neurociència*. Educatio. 8 hores.
- *Suport Conductual Positiu per a persones amb TEA*. Educatio. 8 hores.

Centre Formador

Donada l'especificitat dels trastorns que tractem a Bellaire, i l'especialització dels professionals i de la tasca que duem a terme, se'ns demana, des de diferents àmbits, formació i/o assessorament. Aquesta formació pot ser una exposició teòrica sobre el TEA com també més aplicada, és a dir, sobre la tasca educativo-terapèutica que duem a terme des de Bellaire, o la formació de professionals o estudiants externs. Com a centre referent en TEA, Bellaire dóna suport i formació a d'altres centres del departament d'educació com a estudiants de diferents disciplines.

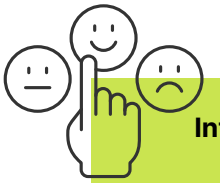

Intervenció en Conducta
Aina Campi
On line - Febrer i abril de 2022

Ponències dins el marc de la Unitat de Suport Familiar, organitzades per la Fundació Bellaire.

L'ansietat en el TEA
Olga Gisbert
Rubí - Abril de 2022

Conferència a càrrec d'Olga Gisbert, per a l'entitat RubíTea

Conscienciació del TEA
Bàrbara Vives
Bellaterra, Sant Cugat i Barcelona - Abril de 2022

Ponent a les jornades de sensibilització de la "Setmana de la Diversitat" de la Fundació Collserola.

Metodologia Teacch
Bàrbara Vives
Bellaterra - Juny de 2022

Formació per aprofessionals de la SIEI de la Fundació Collserola. Curs de 4 hores, en col·laboració amb la Fundació Institut de Psicologia.

Bellaire ha estat reconeguda com a centre formador d'estudiants en pràctiques per la RESOLUCIÓ EDU/2050/2009, de 25 de juny, publicada al DOGC 5425 el 21 de juliol de 2009.

Actualment, rebem estudiants procedents de diferents disciplines i mantenim relació amb diverses universitats: UOC, UAB, URL (Blanquerna, Pere Tarrés), UNIR, VIU... totes aquelles amb les quals establim conveni de pràctiques d'alumnes que cursen graus de Magisteri, Psicopedagogia, Psicologia,... i màsters específics en l'àrea en la que treballem.

Cada alumne/a té assignat un tutor del centre i regularment es supervisa el seu treball i es fa el seguiment amb el professor tutor de la seva facultat. El Subdirector de Bellaire, és qui porta la coordinació dels alumnes en pràctiques, manté reunions de seguiment i orientació així com d'avaluació i la Direcció en fa, també, un assessorament tècnic i un seguiment global.

Els alumnes en pràctiques participen dels programes i actuacions previstes en el programa de formació i se'ls ofereix, també, assistir a les sessions clíniques i reunions de coordinació i supervisió.

Investigació i recerca

La Investigació i la recerca forma part del dia a dia de la institució. Estem en permanent revisió dels nostres objectius a partir de les avaluacions de les evolucions i dels resultats de les nostres intervencions. A l'apartat d'investigació i recerca de la pàgina web de la Fundació Bellaire es poden consultar alguns dels darrers treballs que membres de l'equip han anat investigant recentment.

- Disfuncions executives i estratègies compensatòries pel treball amb alumnes amb TEA
- Creació d'un Programa d'Habilitats Socials prioritàries per a la millora de la competència social i comunicativa dels alumnes amb TEA
- Programa d'intervenció conductual en alimentació per a persones TEA de baix funcionament
- Ansietat en l'autisme: Recursos per a la detecció i intervenció a l'aula
- Musicoteràpia i Autisme: una forma de comunicació
- Programa d'intervenció conductual
- Proposta d'Intervenció: Com establir una bona xarxa de suport en acabar l'etapa escolar
- Perfil femení de l'autisme. Oportunitats de millor en la detecció i la intervenció
- L'escolarització d'alumnat amb autisme. Dues perspectives: centre ordinari amb SIEI vs centre d'Educació especial específic
- Variabilitat en l'autisme: gènere i comunicació

Durant el 2022 hem col.laborat conjuntament amb els creadors, amb el testeig d'un programa per a persones amb diversitat funcional, l'**Scratch Jr BCN Tàctil** un projecte que persegueix la programació inclusiva i tangible creat per Sistema THEAD.

El 2022 destaquem...

De totes les actuacions, activitats, programes,... que realitzem a Bellaire cada curs, el 2022 en volem destacar dos. Aquestes són incidir de manera més intensiva en les activitats funcionals prelaborals, i la consolidació de la Unitat de Suport Familiar, creada durant l'any 2021.

En tots dos casos l'objectiu ha estat dotar d'estratègies i habilitats a alumnes i famílies, perquè les puguin usar en el seu dia a dia en la comunitat, tant actualment com en un futur més o menys proper.

A continuació les ilustrarem breument.

Potenciar activitats funcionals prelaborals

Presentem els resultats obtinguts amb la creació i aprofundiment d'activitats funcionals prelaborals durant el 2022. A mesura que s'anaven implementant activitats, es van afegir indicadors d'avaluació respecte l'assoliment de competències d'autonomia i la millora de l'habilitació personal reflectides al Programa Individualitzat (PI) de cada alumne.

Seguidament exposem els tres tipus d'activitats funcionals prelaborals que s'han dut a terme:

1 Taller Prelaboral

En primer lloc, el Taller Prelaboral en el qual els alumnes han après a desenvolupar activitats manipulatives que tenien com a objectiu l'execució d'una tasca amb un resultat material satisfactori. Mitjançant la metodologia TEACCH hem ofert l'estructura necessària per desenvolupar l'activitat. Amb el mínim suport de l'adult havien de ser capaços d'iniciar, mantenir i finalitzar una tasca.

S'ha disposat de molta varietat d'activitats les quals s'han anat modificant i adaptant segons les necessitats i objectius a treballar. Un exemple serien activitats de classificació, seriació, construcció, emparellament, etc. I es fa ús de materials manipulatius semblants a tasques de muntatge. A més a més, s'han posat en pràctica la la realització de tasques autònomes de la llar com per exemple, estendre i plegar la roba.

Estem molt satisfets dels resultats del Taller Prelaboral donat que, gràcies a la implicació de les famílies molts alumnes han pogut generalitzar l'aprenentatge i han començat a realitzar tasques de responsabilitat a la llar.

2 Servei de manteniment i ocupació laboral

En segon lloc, hem creat el servei de manteniment i ocupació laboral, el qual ha consistit en posar als alumnes en situació de pràctica real en l'àmbit laboral. Desenvolupant tasques com:

- *Manteniment dels espais verds de l'escola*: Aprenen a escombrar, fer ús del bufador de fulles, neteja de les taules i cadires exteriors.
- *Jardineria*: Manteniment de les zones ajardinades aprenent a identificar les males herbes.
- *Pràctiques de neteja i jardineria de Bellaterra*: Un cop apreses les tasques de manteniment, s'han realitzat intervencions puntuals pels carrers i zones boscoses pròximes a l'escola.
- *Tècnics de so*: Són els encarregats de muntar i gestionar l'equip de so durant les celebracions i festes d'escola
- *Servei de cambrers*: Durant les festes d'escola s'encarreguen de preparar tot el necesari per subministrar les begudes i menjar als altres alumnes i professionals.

El resultat que més valorem d'aquest treball realitzat és l'adquisició del concepte d'esforç i responsabilitat que han adquirit exposant-se a ambients de treball més pròxims a un Servei de Teràpia Ocupacional (STO). Sorprenentment, l'adquisició de competències de manteniment de zones verdes ens ha permès potenciar la integració comunitària arribant a realitzar una simulació de servei de neteja a Bellaterra vetllant pel bon estat de les zones verdes del voltant del centre.

3 Activitats d'ajustament personal i social

En tercer lloc, hem proposat les activitats d'ajustament personal i social. Aquestes han estat un conjunt d'activitats dirigides a la persona que han possibilitat habilitar i millorar la seva relació amb l'entorn social, la seva autonomia i han afavorit el seu benestar personal. A continuació mostrem els diferents tipus:

- *Sortides d'autonomia: Ús del transport públic, gestió de la compra al supermercat i altres serveis, fer ús de serveis de la comunitat, etc.*
- *Activitat física: Ús del circuit de màquines biosaludables del centre i realització d'activitats físiques per potenciar hàbits saludables.*
- *Taller d'habilitats socials*: Aprenentatge d'habilitats i competències necessàries per millorar la interacció social, i així facilitar la incorporació a nous àmbits.
- Tècniques de relaxació i autoregulació: Pràctica de la relaxació en espais ben definits, i aprenentatge d'estratègies d'autoregulació emocional i de la pròpia conducta.

Per últim, afegir que gràcies als bons resultats obtinguts a l'avaluació dels indicadors d'autonomia dels *Programes Individualitzats dels alumnes*, continuarem amb l'ampliació d'activitats funcionals prelaborals. Prioritzarem l'adquisició d'habilitats, hàbits i conductes relacionades amb el treball i l'entorn laboral, vetllant per la millora de la qualitat de vida dels nostres alumnes.

Consolidació Unitat de Suport Familiar

Durant el 2022 hem ofert a les famílies un seguit de xerrades i formacions en diferents formats (en directe, amb material audiovisual, tutorials...) per tal de traspassar al context familiar un seguit d'estratègies d'intervenció que les ajudi en el seu dia a dia i que millori la seva qualitat de vida, al mateix temps que pretén definir una línia de treball consensuada entre elles i professionals.

Els temes tractats durant el 2022 han estat: Tècniques de prevenció de la conducta i control de l'ansietat, la necessitat d'estructura i anticipació i la necessitat dels suports visuals pel treball amb les persones amb TEA.

Cicle: "*Comprensió i intervenció en conducta*"

A càrrec d'Aina Campi (Psicòloga General Sanitària), Olga Gisbert (Psicòloga Clínica) i Lluís Valero (Psicòleg General Sanitari)

Treballar la conducta a l'escola i a casa

El Mètode Teacch

Estratègies conductuals

Cicle: "*La importància dels Suports Visuals*"

Conferència a càrrec de la Dra. Esther Trepat (Doctora en Psicologia clínica i de la Salut), i càpsules formatives a càrrec de Júlia Subirà (Mestra de Primària, amb menció de Pedagogia Terapèutica).

La importància dels Suports Visuals

Càpsules formatives

Anàlisi econòmica i recursos físics

Compte de resultats de la Fundació

Bellaire, com a Fundació, és una entitat sense afany de lucre i d'iniciativa social.

El resultat del compte d'explotació sol registrar insignificants excedents positius. Els comptes anuals es confeccionen a partir dels registres comptables, seguint els principis comptables i són auditats i posteriorment aprovats pel Patronat de la Fundació.

Ingressos

Despeses

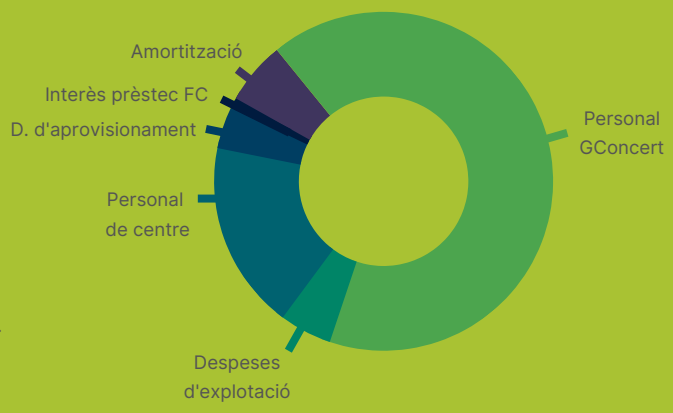

Recursos físics amb els que es presta el servei assistencial

El nou edifici inaugurat l'any 2015, de 1000 m2, està pensat, des de l'inici, per donar resposta a les necessitats peculiars de les persones amb Trastorn de l'Espectre de l'Autisme. En aquest sentit, tot l'edifici està insonoritzat, la construcció és molt ferma i amb mesures de seguretat necessàries per als nostres infants. Absolutament tot l'edifici, a excepció d'algun servei higiènic, és exterior i té llum natural. És blanc, sense estímuls visuals afegits per evitar la saturació d'elements distractors sensorials.

Hi ha dues plantes d'aulari, amb aules de 33 m2 i dos serveis per a cada tres aules. La planta baixa està dedicada a l'administració, direcció, infermeria i sala per al personal tècnic i a la planta superior hi ha ubicats espais més petits per a l'atenció individual, la supervisió així com per a desdoblaments de grups. El menjador està dividit en dos espais i s'organitza per torns per tal d'evitar la massificació de nens i poder atendre de manera molt terapèutica als nostres usuaris en aquesta estona tan delicada per a ells. A l'edifici hi ha també una sala multisensorial i una sala polivalent per activitats com psicomotricitat, música, formacions d'equip....

bellaire
Fundació
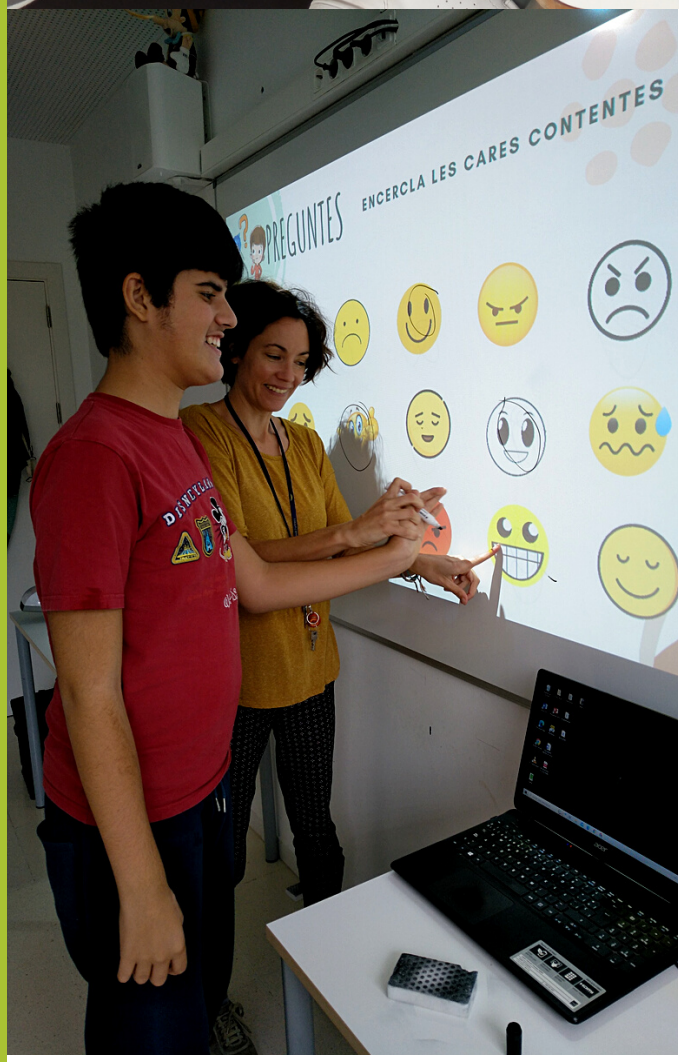
www.fundaciobellaire.cat